

Ước vọng ngày Rằm tháng Giêng - Tết Nguyên Tiêu

ISSN: 2734-9195 15:57 03/03/2026

Khi trăng tháng Giêng lên cao, mùa xuân vào độ chín, lòng người cũng dịp lắng lại để tiếp thêm năng lượng cho hành trình phía trước.

Tác giả: **Hữu Nguyễn**

Rằm tháng Giêng - Tết Nguyên Tiêu, không chỉ là đêm trăng tròn đầu tiên của năm mới Bính Ngọ 2026, mà còn là khoảnh khắc mỗi chúng ta tự soi lại mình sau những tất bật của Tết, lặng lẽ gửi gắm ước mong vào ánh sáng tròn đầy trên cao.

Trong dòng chảy văn hóa Á Đông, Tết Nguyên Tiêu khởi nguồn từ sinh hoạt cung đình và tín ngưỡng nông nghiệp, dần lan tỏa vào đời sống dân gian như một dịp hội ngộ của ánh sáng và niềm tin.

Ở Việt Nam, ngày này gắn với phong tục đi chùa cầu an, dâng hương tưởng nhớ tổ tiên, làm mâm cơm chay cùng gia đình.

Người xưa quan niệm “*cúng cả năm không bằng rằm tháng Giêng*”, không phải đề cao hình thức lễ nghi, mà để nhấn mạnh ý nghĩa khởi đầu: đầu xuôi thì đuôi lọt, lòng thành đầu năm sẽ mở ra sự an yên cho những tháng ngày phía trước.

Tết Nguyên Tiêu cũng là tết của thi ca. Hình ảnh trăng rằm tháng Giêng từng đi vào những vần thơ nổi tiếng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong bài Nguyên Tiêu (1948):

*“Kim dạ nguyên tiêu nguyệt chính viên,
Xuân giang xuân thủy tiếp xuân thiên.
Yên ba thâm xứ đàm quân sự,
Dạ bán quy lai nguyệt mãn thuyền”.*

Bài thơ ra đời giữa chiến khu Việt Bắc, khi cuộc kháng chiến còn nhiều gian khó. Thế nhưng trăng vẫn “*chính viên*” tròn đầy, viên mãn. Trong không gian “*yên ba thâm xứ*”, con người không chỉ thưởng ngoạn thiên nhiên mà còn “*đàm quân*”

sự”, bàn việc nước. Hình ảnh “*nguyệt mãn thuyền*” gợi cảm giác ánh sáng chan hòa, như niềm tin lấp đầy con thuyền cách mạng. Ở đó, chất thi sĩ và bản lĩnh lãnh đạo hòa quyện, biến đêm rằm tháng Giêng thành biểu tượng của tinh thần lạc quan, của tầm nhìn vượt lên hoàn cảnh.

Từ chiều sâu ấy, Rằm tháng Giêng không chỉ là ngày lễ dân gian mà còn là lời nhắc về nội lực dân tộc. Sự tròn đầy của vầng trăng, niềm tin sắc son vào tương lai. Ánh trăng trong thơ Bác vừa là cảnh xuân, vừa là ánh sáng của lý tưởng, của khát vọng độc lập và tự do cho dân tộc.

Chùa Sùng Chính (TP.HCM) Ảnh: Hữu Nguyễn

Ngày nay, nhịp sống hiện đại khiến nhiều phong tục giản lược, nhưng mâm cơm Rằm tháng Giêng vẫn được chuẩn bị chu đáo. Bát chè trôi nước tròn đầy, đĩa xôi gấc đỏ tươi, nén hương thơm trước bàn thờ gia tiên, tất cả như lời nhắc về cội nguồn. Người trẻ dù bận rộn với công việc đầu năm, nhưng vẫn cố gắng thu xếp về nhà, cùng gia đình thắp nén hương đầu xuân.

Rằm tháng Giêng còn là dịp cộng đồng gặp gỡ trong các lễ hội truyền thống. Từ những ngôi chùa cổ kính đến đình làng rợp cờ hoa, người dân tìm đến không chỉ để cầu tài lộc mà để tìm sự cân bằng giữa vật chất và tinh thần. Giữa khói hương nghi ngút, ta nhận ra con người luôn cần một điểm tựa tâm linh để vững vàng trước đổi thay.

Tết Nguyên Tiêu còn khơi dậy tinh thần hướng thiện. Những hoạt động sẻ chia, giúp đỡ người khó khăn thường được tổ chức trong dịp này. Ánh trăng rằm như nhắc rằng sự tròn đầy không chỉ nằm ở của cải, mà ở tấm lòng biết yêu thương và sẻ chia với cộng đồng.

Trong bối cảnh hội nhập, nhiều giá trị truyền thống đứng trước nguy cơ phai nhạt. Song Rằm tháng Giêng vẫn bền bỉ tồn tại, không ồn ào nhưng sâu lắng. Đó là ngày mỗi người Việt, dù ở quê nhà hay phương xa, có thể dừng lại giữa

guồng quay hối hả, ngẩng nhìn ánh trăng đầu năm và ngẫm nghĩ: mình sẽ sống cho tròn đầy như ánh trăng kia.

Tết Nguyên Tiêu không chỉ là một mốc thời gian, mà là biểu tượng của khởi đầu, của đoàn viên và của niềm tin vào điều tốt đẹp. Khi trăng tháng Giêng lên cao, mùa xuân vào độ chín, lòng người cũng kịp lắng lại để tiếp thêm năng lượng cho hành trình phía trước.

Giữa bao đổi thay của đời sống hiện đại, có lẽ điều còn mãi chính là ánh trăng Rằm tháng Giêng, lặng lẽ mà bền bỉ, không ồn ào mà lắng sâu. Vầng trăng ấy không chỉ soi sáng hiên nhà, dòng sông, mái chùa, mà còn soi vào lòng người, nhắc ta biết sống chậm lại, sống sâu hơn và sống có trách nhiệm hơn với gia đình, với cộng đồng, với quê hương, với đất nước.

Khi trăng đầu năm tròn đầy, cũng là lúc mỗi người tự nhắc nhở mình giữ cho tâm hồn được viên mãn, để hành trình phía trước, dẫu nhiều thử thách, vẫn sáng lên bởi niềm tin vào những điều tốt đẹp ở tương lai.

Tác giả: **Hữu Nguyễn**